Biologie – overzicht te kennen ziektes die veroorzaakt kunnen worden door mutaties

MUTATIE	in de cel	Gen				Chromosoom				Genoom		
VORM	Somatisch	Transversie	Transitie	Deletie	Insertie	Deletie	Inversie	Duplicatie	Trans- locatie			
		PUNT		FRAMESHIFT								
DEFINITIE	Mutatie in lichaams-cel.	Omkering basenparen	Vervanging basenparen	Basen wegdoen	Basen invoegen	Stuk van chromo- soom valt weg	Stuk van chromo- soom keert om	Stuk van chromo- soom ver- dubbelt.	Stukken van chrom- osomen wisselen van plaats	Alle genoommutaties worden veroorzaakt door non-disjunctie (= oneerlijke/ongelijke verdeling chromosomen tijdens anafase van de mitose of meiose).		
ZIEKTE	Kanker	Sikkelcel- anemie	Met-Hb	Muco- viscidose	Huntington	Cri-du-chat			Leukemie	Down	Klinefelter	Turner
ANDERE							Spontane abortus	Variatie in hemo- globine				
OORZAAK	Zie definitie	AT> TA (Op Hb-gen)	CG> AT (Op Hb-gen) → Fe ²⁺ > Fe ³⁺ : kan géén O ₂ binden!	Deletie basen- triplet in CFTR-gen (dus: defect proteïne)	Insertie van CAG- tripletten	Deletie op p-arm chromo- soom 5	Inversie op chromo- soom 9.		Leukemie:> TL tss. 9 en 22> ander proteïne: enzym: breekt WB af!	Trisomie van chromo- soom 21.	Monosomie: XXY	Trisomie: X
SYMPTOMEN	Gezwel	*RB = sikkel *RB zit vast in bloedvaten *Bloed- armoede	*Bloed- armoede *Blauwe huid *Bruin bloed *O ₂ -gebrek	*Taai slijlm *Slechte spijs- vertering *Groei- achterst.	*Mentale achteruit- gang *On- gecontrol. bewegingen *Afwijkingen interne organen	*Afwijking interne organen *Geestelijk beperkt *	*Ver- hoogde kans op abortus > voor de rest niks!	Dankzij duplicatie bestaan er twéé soorten Hb	Géén immuun- systeem	*Specifieke lichamelijke kenmerken *Mentaal beperkt *	*Onvrucht- baar *Lage testosteron *Vrouwelijke vet- Ophoping *Borst- vorming	*Onvrucht- baar *Lichamelijk kenmerken zoals oedeem, brede nek
OVERERVING		Codominant	Recessief	Recessief	Dominant							
VERLIES, STIL OF WINST?		Dit zijn allemaal verliesmutaties , omdat de mutaties zorgen voor defecte proteïnen										
OPMERKING		*RB = afkorting voor rode bloedcel.				*WB = afkorting voor witte bloedcel				*Down kan ook door een chromosoommutatie, door een translocatie tussen chromosoom 21 en 14, voorkomen. *Als non-disjunctie tijdens de mitose voorkomt spreken we van mozaïcisme. Dan is de afwijking niet verspreid over heel het lichaam.		